

สภาพและแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิชิต เขต 2

The State and Guidelines to School Development by Basic Education Standards of Phichit Primary Educational Service Area Office 2

พีรภัทร พวงทอง¹ ฉลอง ชาตรุประชีวิน²

E-mail: perapatpe@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิชิต เขต 2 และ 2) เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิชิตเขต 2 แหล่งข้อมูลคือ เอกสาร (Self-Assessment Report : SAR) สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิชิต เขต 2 จำนวน 118 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิดคือ 1) แบบบันทึกการสังเคราะห์เอกสาร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ เปอร์เซนต์ (Percentage) และ 2) แบบสัมภาษณ์ สรุปลงข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิชิต เขต 2 พิจารณาจากผลการประเมินตามระดับคุณภาพตัวบ่งชี้สภาพการบริหารตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิชิต เขต 2 ในภาพรวมพบว่าเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ และ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ยังมีระดับคุณภาพตัวบ่งชี้ที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิชิต เขต 2 จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้ 1) สถานศึกษาควรจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม 2) ใช้เทคนิคการ SWOT Analysis 3) มีการปฏิบัติจริงตามแผนพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 4) ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในประสานงานกับศึกษานิเทศก์ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้คำแนะนำจากผู้มีความรู้ความสามารถ 5) มีการใช้กระบวนการ PLC ในการแลกเปลี่ยนความรู้และข้อปัญหาเพื่อให้ผลการดำเนินงานพัฒนาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษา

คำสำคัญ: มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the state of school administration according to the basic educational standards. Under the Office of Phichit Primary Educational Service Area 2. And 2) to study to study the guidelines for educational institution development according to the basic educational standards. Under the Office of Phichit Primary Educational Service Area 2. The data sources were documents (Self-Assessment Report: SAR), 118 schools under the Phichit Primary Educational Service Area Office 2, two types of research instruments: 1) a document synthesis record form. The statistics used for data analysis were Percentage and 2) the interview form which summarized the data through Content Analysis.

The results of the research were as follows:

1. The study of the educational institution management condition according to the basic education standard Under the Phichit Primary Educational Service Area Office 2, the assessment results were determined according to the quality level, indicators of administrative condition according to the basic educational standards,

¹ นิสิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

² อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

educational institutions. Under the Office of Phichit Primary Educational Service Area 2, In general, it was found that when Considering each aspect, it was found that the quality of the learners The administrative and management processes and the learning management process are student-centered. There is still an indicator quality level that does not meet the basic education standards.

2. Guidelines for the development of educational administration according to the basic educational standards Under the Phichit Primary Educational Service Area Office 2, from the interviews with experts as follows: 1) Educational institutions should develop an educational institution development plan with all parties involved.2) Use SWOT Analysis techniques 3) Have practical implementation according to the continuous educational development plan. 4) The administrators pay more attention to internal supervision and coordinate with the supervisors to participate in supervision so that teachers and educational personnel can get advice from knowledgeable persons 5) Use PLC processes in exchange. Knowledge and problems for the development of work results in accordance with the objectives of the educational development plan

Keywords: basic education standards, school

ความเป็นมาของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 แทนฉบับเดิมปี พ.ศ. 2547 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา และให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษา โดยการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เหมาะสมตามช่วงวัยในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และใช้เป็นเป้าหมายในการสนับสนุนสถานศึกษาให้สามารถดำเนินกิจการต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ดังกล่าว และยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสามารถใช้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาและมาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำที่จำเป็นของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ขั้นกับผู้เรียนทั้งในระหว่างที่กำลังศึกษา และเพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนระหว่างที่กำลังศึกษาให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลังจากสำเร็จการศึกษา เป้าหมายสำคัญประการหนึ่งของมาตรฐานการศึกษาของชาติคือ การให้อิสระสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตามความถนัดของผู้เรียนที่สอดคล้องกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (รายงานการศึกษาไทย พ.ศ.2561 (Education in Thailand 2018:75)

แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีความมุ่งมั่น ที่จะพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ มีความพร้อม และสามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนระดับประถมศึกษา และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคุณภาพตามหลักสูตร ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน 14 ตัวบ่งชี้ โดยมาตรฐานที่ 3 สมรรถนะผลการบริหารและการจัดการศึกษา โดยตัวบ่งชี้ที่ 2 สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพ (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563:17) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จึงขับเคลื่อนมาตรฐานและตัวบ่งชี้ให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษาโดยการใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรอบการดำเนินงานและขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา เพื่อศึกษาว่าสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีการบริหารเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือไม่ เพื่อนำผลการศึกษาสภาพการบริหารงานของโรงเรียนที่มีสภาพการบริหารงานที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานไปหาแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้การบริหารสถานศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย
การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)
2. แหล่งข้อมูล

ตอนที่ 1 ได้แก่ เอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2 จำนวนทั้งหมด 118 โรงเรียน

ตอนที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้ 1. มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า 2. เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารการศึกษาที่มีประสบการณ์ความรู้ความสามารถด้านมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3. เป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 4 โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 2) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 และ 3) ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนวังหลุมวิทยาการ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ผู้วิจัยมีการดำเนินงานวิจัยดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็น แบบสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง รายงานคุณภาพการศึกษา (Self Assessment Report) ของสถานศึกษาตามรูปแบบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงขึ้นโดยพิจารณาจากเครื่องมือที่มีผู้วิจัยมาก่อนภายใต้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งให้สอดคล้องกับคำจำกัดความในการวิจัยที่กำหนดไว้แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการบริหารตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยการสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง (Self-Assessment Report : SAR)

โดยการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1) ศึกษา ทฤษฎี หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของการพัฒนาสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

2) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง รายงานคุณภาพการศึกษา (Self Assessment Report) ของสถานศึกษาตามรูปแบบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลกำหนดขอบเขตของเนื้อหาเพื่อดำเนินการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาและกรอบแนวคิดของการวิจัย

4) นำเครื่องมือที่เป็นแบบสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง รายงานคุณภาพการศึกษา (Self Assessment Report) ที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุงเนื้อหา การใช้ภาษาให้ถูกต้องสมบูรณ์

5) นำเสนอแบบสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง รายงานคุณภาพการศึกษา (Self Assessment Report) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย

6) จัดทำแบบสังเกตการณ์ รายงานคุณภาพการศึกษา (Self Assessment Report) เป็นฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์การศึกษาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยนำมาตราฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 ด้านที่มีผลไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา มาสร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นลักษณะแบบเติมคำตอบ

ตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 3 ด้าน 10 ข้อ ประกอบด้วย

1) คุณภาพผู้เรียน	จำนวน 5 ข้อ
2) กระบวนการบริหารและการจัดการ	จำนวน 2 ข้อ
3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	จำนวน 3 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ศึกษาเอกสาร หลักการสัมภาษณ์การสร้างคำถาม เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมขอบเขตด้านเนื้อหาตามที่กำหนด

2) สร้างคำถามในการสัมภาษณ์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และข้อมูลจากแบบสังเกตการณ์เอกสารสภาพการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1

3) นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

4) จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ และเตรียมนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

1) เตรียมแบบสังเกตการณ์ รายงานคุณภาพการศึกษา (Self Assessment Report) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2) จัดทำบันทึกข้อความขอความอนุเคราะห์เอกสารเอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2

3) ดำเนินการสังเกตการณ์เอกสารรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษา (SAR) ของสถานศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลในภาพรวม จำแนกตามมาตรฐาน และ ตัวบ่งชี้

4) สรุปผลตามขั้นตอนของการศึกษาและวิเคราะห์ ผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้สถิติค่าเปอร์เซ็นต์ (Percentage) พร้อมทั้งเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง

ตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

1) ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

2) ผู้วิจัยติดต่อดำเนินการกับผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล นัดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

3) ดำเนินการสัมภาษณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสังเกตรายงานคุณภาพการศึกษา (Self Assessment Report) ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

5.2 วิเคราะห์ผลการศึกษาสภาพการบริหารตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยการสังเกตเอกสาร (Self-Assessment Report : SAR) โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเปอร์เซ็นต์ (Percentage)

5.3 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดกระทำข้อมูลและสรุปข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องสภาพและแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

1. ข้อมูลทั่วไปของสถานศึกษา

จำนวนและร้อยละของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2 ในการสังเกตเอกสาร (Self-Assessment Report) จำแนกตามอำเภอ พบว่า อำเภอตะพานหินมีจำนวนสถานศึกษา 22 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 18.64 อำเภอบางมูลนากมีจำนวนสถานศึกษา 15 โรงเรียน โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.71 อำเภอโพทะเลมีจำนวนสถานศึกษา 31 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 26.27 อำเภอทับคล้อมีจำนวนสถานศึกษา 22 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 18.64 อำเภอบึงนารางมีจำนวนสถานศึกษา 14 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 11.86 อำเภอดงเจริญมีจำนวนสถานศึกษา 14 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 11.86

2. ผลการศึกษาสภาพการบริหารตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยการสังเกตเอกสาร (Self-Assessment Report : SAR)

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 2 มีการประเมินตนเองเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา 3 มาตรฐาน รายงานผลจากเอกสารรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR)

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยการสังเกตเอกสาร (Self-Assessment Report : SAR) พิจารณาเป็นรายด้าน

ด้านที่	รายการ	(N= 118) ระดับคุณภาพตัวบ่งชี้/มาตรฐาน				
		5 (ยอดเยี่ยม)	4 (ดีเลิศ)	3 (ดี)	2 (ปานกลาง)	1 (กำลังพัฒนา)
1	ด้านคุณภาพผู้เรียน	17.37%	46.70%	32.20%	3.73%	0.00%
2	ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	19.77%	52.83%	27.12%	0.28%	0.00%
3	ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	12.88%	54.07%	32.37%	0.51%	0.17%
	แปลผล	เกณฑ์ชั้นสูง	เกณฑ์ชั้นสูง	เกณฑ์ชั้นสูง	เกณฑ์ชั้นต้น	ต่ำกว่าเกณฑ์

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินตามระดับคุณภาพตัวบ่งชี้สภาพการบริหารตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านคุณภาพผู้เรียนมีค่าเปอร์เซ็นต์สูงสุด อยู่ในระดับดีเลิศ (46.70%) รองลงมา อยู่ในระดับดี (32.20%) และค่าเปอร์เซ็นต์ต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง (3.73%)

ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการมีค่าเปอร์เซ็นต์สูงสุด อยู่ในระดับดีเลิศ (52.83%) รองลงมา อยู่ในระดับดี (27.12%) และค่าเปอร์เซ็นต์ต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง (0.28%)

ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าเปอร์เซ็นต์สูงสุด อยู่ในระดับดีเลิศ (54.07%) รองลงมา อยู่ในระดับดี (32.37%) และค่าเปอร์เซ็นต์ต่ำสุด อยู่ในระดับกำลังพัฒนา (0.17%)

3. ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาสภาพการบริหารตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นสูงนำไปสร้างข้อคำถามเพื่อสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในการหาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
<p>1. ด้านคุณภาพผู้เรียน</p> <p>1.1 ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ</p> <p>1.2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา</p> <p>1.3 ความสามารถในการสร้างนวัตกรรม</p> <p>1.4 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร</p> <p>1.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา</p>	<p>1) มีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีการปฏิบัติจริงตามแผนโครงการ ผู้บริหารและครูวิชาการมีการนิเทศติดตาม เพื่อให้คำแนะนำและสร้างขวัญกำลังใจ ครูผู้สอนมีการบันทึกความก้าวหน้าและพัฒนาการของผู้เรียน</p> <p>2) ครูผู้สอนดำเนินการจัดจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานโดยยึดรูปแบบของศูนย์การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน PBL (Problem – based Learning) หรือ การจัดการเรียนรู้ย้อนกลับเรียนเข้าร่วมกิจกรรมจากหน่วยงานอื่นหรือชุมชนเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้</p> <p>3) ผู้บริหาร และครูประชุมเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการสร้างนวัตกรรมโดยให้ครูผู้สอนศึกษาเอกสาร “การพัฒนาทักษะสร้างสรรค์นวัตกรรม” ของรองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่และรองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล</p> <p>4) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการสืบค้นหาความรู้ของผู้เรียนจากคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต โดยโรงเรียนดำเนินการกำหนดรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติมไว้ในโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ดำเนินการประเมินนักเรียนจากทักษะการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้และแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรม</p> <p>5) โรงเรียนดำเนินการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและได้กำหนดเป็นเป้าหมายทางการเรียนโดยใช้ ข้อมูลฐาน 3 ปีย้อนหลังเป็นเป้าหมายคุณภาพนักเรียนให้พัฒนาสูงขึ้น จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติ เน้นทักษะในการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ ส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนาเต็มศักยภาพ</p>
<p>2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ</p> <p>2.1 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย</p> <p>2.2 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ</p>	<p>1) วางแผนงานวิชาการ ให้ครูวิชาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างน้อย 3 ครั้งต่อสัปดาห์เพื่อความต่อเนื่องในการพัฒนา</p> <p>2) SWOT Analysis ครูและบุคลากรทางการศึกษารายบุคคลเพื่อให้ทราบถึงจุดแข็งจุดอ่อน ส่งเสริมในจุดที่ครูเป็นจุดแข็งอยู่แล้วและเสริมในจุดบกพร่องของครูผู้สอน มีการศึกษาหางานเพื่อให้เกิดความรู้สึกรักพัฒนาตนเอง</p>

ตารางที่ 2 (ต่อ)

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
<p>3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>3.1 ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้</p> <p>3.2 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน</p> <p>3.3 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้</p>	<p>1) ผู้บริหารส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูในห้องเรียน ผู้บริหารส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ นอกห้องเรียนเช่น ป้ายนิเทศต่างๆ มีการติดตามในการใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนจากผู้บริหาร และ ศึกษาวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง</p> <p>2) ใช้กระบวนการ PLC โดยผู้บริหารต้องมีส่วนร่วมและรู้ถึงกระบวนการประเมินต่างๆในห้องเรียนเพื่อนำผลการประเมินมาพูดคุยแลกเปลี่ยนในกระบวนการ PLC</p> <p>3) ใช้กระบวนการ PLC ผู้บริหารต้องรับฟังปัญหาข้อมูลต่างๆของครูผู้สอนเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน มีการเชิญ ศึกษาวิเคราะห์เข้ามาร่วมอยู่ในกระบวนการ PLC เพื่อได้สะท้อนผลการนิเทศจากบุคคลภายนอกเพื่อการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอน</p>

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง สภาพและแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการบริหารตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยการสังเคราะห์เอกสาร (Self-Assessment Report : SAR)

1.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน พบว่า มีค่าเปอร์เซ็นต์สูงสุด อยู่ในระดับดีเลิศ ทั้งนี้เนื่องจาก สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่างๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อ วิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและ ความเป็นไทยการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาพทางร่างกายและ จิตสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) กล่าวว่าผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงไกร น่วมเลิศ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง การส่งเสริมมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ผลการวิจัย พบว่า การส่งเสริมมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูและคุณภาพผู้เรียนโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก

1.2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ พบว่า มีค่าเปอร์เซ็นต์สูงสุด อยู่ในระดับดีเลิศ ทั้งนี้เนื่องจาก สถานศึกษามีการ กำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์ พันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร สถานศึกษา ในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรให้มี ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ จิตมา วรณศรี (2557) กล่าวว่ากำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย หลักสูตรของสถานศึกษาควรดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมของ ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งถือเป็นเป้าหมาย ของหลักสูตรสถานศึกษาหรือคุณภาพและคุณลักษณะของผู้เรียนที่คาดหวัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชุดา บุญมี (2562) ได้ทำวิจัย เรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ผลการวิจัย พบว่า การมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า มีค่าเปอร์เซ็นต์สูงสุด อยู่ในระดับดีเลิศ ทั้งนี้ เนื่องจาก สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาส ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและ นำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มา ให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาและ ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา แคมมณี กล่าวว่าจัดการเรียนรู้ที่เน้น

ผู้เรียนเป็นสำคัญโดยผู้เรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการทำกิจกรรมต่างๆที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้เป็นผู้แสวงหาความรู้ ลงมือปฏิบัติ กิจกรรมการศึกษาค้นคว้า การเผชิญปัญหาและการแก้ปัญหา การฝึกทักษะการคิดการเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ ผาใหญ่ (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษา แนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิบูลย์ เขต 2

2.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำแผนพัฒนา มีการปฏิบัติจริงตามแผนโครงการ โดยมีการติดตามและประเมินผลจากผู้บริหารด้วยวิธีการนิเทศผู้บริหารมีการประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการจัดอบรมเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ศึกษานิเทศก์เข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศเพื่อให้คำแนะนำจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของจันจิรา โชติเยี่ยม (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้การนิเทศเพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความพร้อมในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา

2.2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการมีการ จัดทำ SWOT Analysis เพื่อทราบถึงจุดแข็งจุดอ่อนของสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา นำข้อมูลมาประกอบการพิจารณาพัฒนาสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษารายบุคคล ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของสิริพรรณ สุนทร (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กโดยใช้การบริหารจัดการแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร โดยได้ใช้เทคนิคการ SWOT Analysis มาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาของมาตรฐานการศึกษา เพื่อหาจุดอ่อนจุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค อันนำไปสู่การหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพได้อย่างเหมาะสม

2.3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารและครูมีการแลกเปลี่ยนโดยใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) มีการเชิญศึกษานิเทศก์เข้ามาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการจัดทำกระบวนการ PLC เพื่อคำแนะนำไปพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับงานวิจัยของศิริดา บุรชาติ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อปฏิบัติการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการติดตามแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยกล่าวว่ากระบวนการ PLC ทำให้ครูมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้และส่งผลกระทบต่อผู้เรียนคิดเองทำเองและผลิตผลงานได้อย่างสร้างสรรค์

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาสภาพการบริหารตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิบูลย์ เขต 2 โดยการสังเคราะห์เอกสาร (Self-Assessment Report : SAR) พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านคุณภาพผู้เรียนมีค่าเปอร์เซ็นต์สูงสุด อยู่ในระดับดีเลิศ (46.70%) รองลงมา อยู่ในระดับดี (32.20%) และค่าเปอร์เซ็นต์ต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง (3.73%)
2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการมีค่าเปอร์เซ็นต์สูงสุด อยู่ในระดับดีเลิศ (52.83%) รองลงมา อยู่ในระดับดี (27.12%) และค่าเปอร์เซ็นต์ต่ำสุด อยู่ในระดับปานกลาง (0.28%)
3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าเปอร์เซ็นต์สูงสุด อยู่ในระดับดีเลิศ (52.07%) รองลงมา อยู่ในระดับดี (32.37%) และค่าเปอร์เซ็นต์ต่ำสุด อยู่ในระดับกำลังพัฒนา (0.17%)

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิบูลย์ เขต 2 จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แนวทางดังนี้ สถานศึกษาควรจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ใช้เทคนิคการ SWOT Analysis มีการปฏิบัติจริงตามแผนพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในประสานงานกับศึกษานิเทศก์ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้คำแนะนำจากผู้มีความรู้ความสามารถมีการใช้กระบวนการ PLC ในการแลกเปลี่ยนความรู้และข้อปัญหาเพื่อให้ผลการดำเนินงานพัฒนาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยสภาพและแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 พบว่าด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในข้อตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับกำลังพัฒนา

1. ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม หรือจัดการให้ครูตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน อาจนำกระบวนการ PLC มาใช้ตามแนวทางการพัฒนาของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในข้อตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน

2. ในสถานการณ์ปัจจุบันควรจัดการเรียนการสอนแบบ new normal เช่น มีการปรับเนื้อหา กระชับหลักสูตร มีการยืดหยุ่นของเวลาเรียน และยกระดับการประเมินเพื่อพัฒนา เพื่อหารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ที่เวลา สามารถพัฒนาสถานศึกษาให้มีมาตรฐานเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการเปรียบเทียบข้อมูลสภาพการบริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ควรมีการศึกษาวินิจฉัยเพื่อหาแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบ new normal สำหรับสถานการณ์ปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

เกรียงไกร น่วมเลิศ. (2561). การส่งเสริมมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41. วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 13(2), 256-265.

จันจิรา โชติเอี่ยม. (2562). การนิเทศสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา. การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ ๓. 49-58.

จิตติมา วรณศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์3.

วิชุดา บุญมี. (2562). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 10(1), 312-325.

ศิริดา บุรชาติ (2561). การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อปฏิบัติการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการติดตามแลกเปลี่ยนเรียนรู้. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. 20(1), 53-66.

สิริพรรณ สุนทร (2560). การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาขนาดเล็กโดยใช้การบริหารจัดการแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 11(1), 215-223.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 (2562). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2563. พิจิตร

เสาวลักษณ์ ผาใหญ่. (2560). สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. 19(1), 113-124.